

Buro Maerlant
Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening



BM-NOTITIE 2013

Zegge, A.M. de Jongstraat ongenummerd

Ecologische quickscan in het kader van de Flora- en faunawet

J. van Suijlekom, 15 oktober 2013

Inhoud

	Blz
1 Inleiding	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Methode / doel	3
1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen	3
2 Wet- en regelgeving	4
2.1 Flora- en faunawet	4
2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)	4
2.3 Gebiedsbescherming in het kader van de EHS en natura 2000	6
3 Resultaten van het veldonderzoek	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting	7
4 Conclusies en aanbevelingen	9
Conclusies	9
Aanbevelingen	9
Literatuur	10

Impressie van het
plangebied.
Foto's: Buro Maerlant
07-10-2013



1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van Thuisvester heeft Buro Maerlant een ecologische quickscan uitgevoerd op de locatie Zegge A.M. de Jongstraat (ongenummerd) in de gemeente Rucphen. Het veldonderzoek werd uitgevoerd op 7 oktober 2013. Aanleiding van het onderzoek is de voorgenomen herinrichting en herbestemming van het plangebied voor de realisatie van 10 woningen.

1.2 Methode / doel

De ecologische quickscan bestaat uit een gerichte veldinspectie naar de eventuele aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Tijdens een éénmalig veldonderzoek is het plangebied zelf en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van diersporen zoals uitwerpselen, krap- en graafsporen, en is de vegetatie bekeken. Tevens zijn waarnemingen van aanwezige diersoorten gedaan. Op basis van *expert-judgement* is een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten. Dit is afgewogen tegen de toekomstige ontwikkelingen. Doel van het onderzoek is een goed onderbouwde inschatting te geven, zodat kan worden gehandeld conform de Flora- en faunawet.

1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen

Het plangebied A.M. de Jongstraat (ongenummerd) ligt aan de noordoost rand van Zegge in de gemeente Rucphen. Het huidige plangebied omvat een sportveld met in het oosten een houtsingel (figuur 1). Men is voornemens het plangebied te herinrichten voor de realisatie van 10 woningen. Mogelijk worden enkele bomen en struiken verwijderd. De groenstrook in het oostelijke deel van het plangebied blijft behouden.



Figuur 1 Globale begrenzing van het plangebied (rood), Groen = deel, te behouden, dat wordt opgenomen in het nieuwe plan. Blauw = te slopen aanbouw. Bron ondergrond: Google Earth.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op de bescherming van in het wild voorkomende plant- en diersoorten. Deze bescherming heeft als doel het voortbestaan van soorten (géén individuen) te waarborgen. Het veroorzaken van schade aan planten en dieren is in principe verboden, tenzij men hier uitdrukkelijke toestemming voor heeft (nee, tenzij principe). De verbodsbepalingen gelden voor circa 500 plant- en diersoorten.

Verbodsbepalingen

De volgende verbodsbepalingen (tabel 1) in de Flora - en faunawet zijn voor dit onderzoek relevant:

Artikel	Verbodsbepaling
8	Het verbod om planten behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	Het verbod om dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	Het verbod om dieren opzettelijk te verontrusten.
11	Het verbod om nesten, holen, of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	Het verbod om eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
13	Het verbod planten, producten van planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot beschermde inheems of uitheemse dier- of plantensoorten te vervoeren, ten vervoer aan te bieden of af te leveren.

Tabel 1
Beknopte weergave verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 13 uit de Flora- en Faunawet

Zorgplicht

In artikel 2 van de Flora- en faunawet wordt verwacht, dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor alle (dus ook niet beschermde) planten en dieren en de leefomgeving. Het kan worden gezien als een fatsoenseis.

2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)

In 2005 heeft de minister van LNV door middel van een AMvB de regels vereenvoudigd door wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig

behoud of beheer geldt in een aantal gevallen een vrijstelling op de verbodsbepalingen. De zorgplicht blijft echter van kracht. Er zijn drie categorieën of tabellen van beschermde soorten opgesteld (zie tabel 2).

Tabel 2
Beschermsre-
gimes 1 t/m 3
AMvB artikel 75
van de Flora- en
faunawet

Categorie	Omschrijving
1	In deze categorie zijn algemeen voorkomende beschermde soorten opgenomen. Bij ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt voor deze soorten op voorhand een vrijstelling van artikel 8 t/m 12. Dit is zonder verdere eisen (lichte toets). Voor andere activiteiten dient een ontheffing te worden aangevraagd.
2	Hier onder vallen minder algemene, niet bedreigde soorten. Indien men werkt volgens een goedgekeurde gedragscode is geen ontheffing nodig. In de andere gevallen is een ontheffing nodig. Voor het verkrijgen van een ontheffing dient men aan te tonen, dat er geen inbreuk wordt gedaan op de gunstige instandhouding van de soort.
3	Tabel 3-soorten zijn strikt beschermd. Dit zijn soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bedreigde soorten die bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen. Alle vogelsoorten vallen hier ook onder. Voor broedende vogels wordt in principe nooit ontheffing verleend, omdat werkzaamheden buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd. Voor ruimtelijke ontwikkeling is een ontheffing nodig. Deze wordt alleen verkregen als wordt aangetoond, dat geen alternatieven voor handen zijn en wezenlijk negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Van de initiatiefnemer wordt gevraagd schade zoveel mogelijk te beperken (mitigatie) en dienen veelal alternatieven te worden geboden (compensatie). Door een effectbeoordeling via een uitgebreide toets en een compensatieplan kan onder voorwaarden een ontheffing worden verkregen. Indien sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik dient men te werken met een goedgekeurde gedragscode. Indien men deze niet zelf op heeft gesteld, is het mogelijk gebruik te maken van reeds bestaande gedragscodes. Als geen gedragscode voor handen is dient een ontheffing te worden aangevraagd. Voor overige activiteiten is altijd een ontheffing nodig, waarbij bovengenoemde criteria gelden.

Indien alleen tabel-1 soorten worden aangetroffen volstaat voor ruimtelijke ontwikkeling een quickscan (lichte toets). Wanneer tabel 2 of 3- soorten worden aangetroffen of worden verwacht kan afhankelijk van toekomstige ingrepen en de soort aanvullende toetsing nodig zijn (uitgebreide toets). Doorgaans is daarvoor intensiever onderzoek nodig in het geschikte jaargetijde.

Per augustus 2009 is de beoordeling Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen door de Dienst Regelingen gewijzigd, waardoor bij **aantoonbaar** voldoende mitigatie en compensatie voor strikt beschermde soorten niet altijd meer een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Ontheffingen voor Habitatrichtlijnsoorten worden vrijwel niet meer verleend. Nesten van vo-

gels zijn doorgaans alleen beschermd tijdens het broedseizoen. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn nesten ook buiten het broedseizoen en dus jaarrond beschermd (zie tabel 3). Van alle categorieën vogels in hieronder genoemde tabel is het belangrijk aan-of afwezigheid van nesten / territoria aan te tonen. Via een omgevingscheck en eventueel nader onderzoek is dit mogelijk.

Op basis van een vrij recente uitspraak door de Raad van State (11 juli 2012) worden ontheffingsaanvragen voor Habitatrichtlijnsoorten en vogels strenger beoordeeld. Ontheffing (voor een ruimtelijke ingreep) wordt slechts verleend indien sprake is van een belang in het kader van de Habitatrichtlijn en / of de Vogelrichtlijn. Per eind september 2013 is het ontheffingsbeleid formeel gewijzigd en is de positieve afwijzing waarschijnlijk definitief van de baan.

Tabel 3
Beschermscategorieën nesten, waarvan de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond (1 t/m 4) of tijdens het broedseizoen (categorie 5) gelden

Categorie	Omschrijving
Jaarrond beschermde nesten	
1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Niet jaarrond beschermde nesten	
Let op: onderbouwing en eventueel nader onderzoek echter gewenst	
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: boerenzwaluw, ekster, groene specht en spreeuw).

2.3 Gebiedsbescherming in het kader van de EHS en Natura 2000

Het plangebied ligt op relatief grote afstand van beschermde gebieden (EHS en Natura 2000). Het dichtsbijzijnde Natura 2000 - gebied ligt op ruim 12 km afstand van het plangebied, de EHS is op een afstand van ruim 200 meter of meer in de vorm van verspreide vlakken in de omgeving aanwezig. Door de grote afstand en de beperkte aard van de ingrepen, zijn effecten op beschermde gebieden in de omgeving op voorhand uit te sluiten. Gebiedsbescherming en effecten door externe werking zijn niet aan de orde.

3 Resultaten van het veldonderzoek

3.1 Algemeen

Het veldonderzoek werd uitgevoerd op 10 oktober 2013 door J. van Suijlekom.

Ecotopen

De volgende ecotopen zijn aangetroffen:

- » Sportveld, bestaande uit raaigras.
- » Houtsingel met relatief jonge ruwe berken en zomereiken met een ondergroei van stuiken waaronder hazelaar.

Het plangebied is in het westen en zuiden omgeven door woningen met tuinen. In het oosten is een fietspad aanwezig en agrarisch gebied (akkers). Water ontbrak in het plangebied en de nabije omgeving.

3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting

Planten

Er werden geen door de Flora- en faunawet beschermde plantensoorten aangetroffen. Dit zijn kritische soorten waarvoor geschikte habitat ontbrak.

Zoogdieren algemeen

Op enkele sporen van konijn en mol na, zijn geen sporen aangetroffen van grondgebonden zoogdieren. Het sportveld heeft ook weinig te bieden voor zoogdieren. Eekhoorn is niet in de nabijheid van het plangebied (singels) aangetroffen. De aanwezigheid van strikter beschermde grondgebonden zoogdieren kan op basis van de aard van het plangebied en regionale ligging redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vleermuizen

In het plangebied zelf ontbreken elementen die kunnen dienen als verblijfplaats, zoals bebouwing of geschikte holle bomen. In de directe nabijheid van toekomstige bouwblokken zijn géén bomen aangetroffen met voor vleermuizen toegankelijke holten of spleten / scheuren. Als foerageergebied heeft het plangebied mogelijk enige betekenis. Het oppervlak van het plangebied zelf is dermate gering in verhouding tot geschikt foerageergebied in de omgeving, zodat effecten op de foeragemogelijkheden op voorhand uit te sluiten zijn. De groenstrook ten oosten van het plangebied is in potentie geschikt als vliegroute. De groenstrook blijft behouden, zodat deze (potentiële) functie gehandhaaft blijft. Effecten op vleermuizen zijn redelijkerwijs uit te sluiten.

Vogels

De toekomstige bouwblokken hebben door de afwezigheid van van opgaande beplantingen voor broedvogels weinig te bieden. In de groenstroken aan / nabij de randen van het plangebied worden algemene vogels verwacht zoals merel, zanglijster, winterkoning, vink, roodborst en ekster. In gebruik zijnde - of verlaten nesten werden niet aangetroffen. De ruimere

omgeving van het plangebied is in potentie geschikt voor kerkuil en steenuil, beiden soorten waarvan het nest en functioneel leefgebied jaarrond beschermd is. In het plangebied zelf en de nabijgelegen groenstroken ontbraken sporen van beide soorten. Als foerageergebied kán het plangebied functie hebben, echter blijven deze mogelijkheden ruimschoots aanwezig. Effecten op de foeragemogelijkheden voor uilen zijn niet aan de orde. Overige jaarrond beschermde broedvogels worden in het plangebied niet verwacht. Nesten van roofvogels werden niet aangetroffen.

Overige soortgroepen

Voor de overige door de Flora- en faunawet beschermde soortgroepen ontbrak, mede door de afwezigheid van water en het gebruik als sportveld, geschikt leefgebied. Als landbiotoop voor amfibieën zijn de delen die betrokken worden bij de ingreep matig- tot niet geschikt.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Binnen de toekomstige bouwblokken of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, is de volgende potentiële beschermde natuurwaarde aangetroffen waar men rekening mee dient te houden:

- » Kans op de aanwezigheid van algemene broedende vogels (niet jaarrond beschermd).

Aanbevelingen

Aanbevolen wordt tijdens de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Derhalve wordt aanbevolen grondwerk en het bouwrijp maken van het plangebied, inclusief de eventuele verwijdering van enkele bomen en struiken, buiten het broedseizoen uit te voeren, óf ruim voor het broedseizoen te starten. Vogels zullen als de werkzaamheden reeds zijn gestart, groenstroken in de directe nabijheid van de werkvakken mijden. De meeste vogels broeden in de periode half maart t/m augustus.

Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, en J.B.M. Thissen, 1992.
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Diepenbeek, A. van, 1999.
Veldgids Diersporen (tweede druk, 2003). KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Meijden, R. van der, 2005. Heukel's flora van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Internet

- » [Google Earth](#)
- » www.rijksoverheid.nl/ministeries/eleni
- » <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>
- » <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

Buro Maerlant Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen
T 085 877 86 85
E info@BuroMaerlant.nl | www.BuroMaerlant.nl
KvK 18091206

Zegge, A.M. de Jongstraat ongenummerd
Notitie Flora- en faunawet